

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. An vivens maneat toto tempore vitæ idem, & quomodo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

pluribus foeminis, quæ cretâ, carbonibus, muro, calce vivâ, imò arancis vescuntur, fervente earû appetitu, & his ac similibus oblectantur; & similia refert Albertus Magnus se vidisse Colonia. Respondeo similia vehementer nocere, & si superare possunt, & consuetudinem pluribus actibus inducere, eam facere, quod non nocent. Ita sentit D. Augustinus proximè citatus, ubi allatis verbis hæc subjungit. *Quædam facinorosa mulier Atheniensis, ut producit historia, venenum, quod certò modulò damnati ut moreverentur, hauriebant, paulatim sine ullo, vel leyi incommodo valetudinis effecit, ut biberet. Itaq; cum esset aliquando damnata, legitimam illam quantitatem veneni, quam consuetudine vicerat, accepit ut ceteri, nec ut ceteri extincta est. Unde hic valet vulgatum: Consuetudo est altera natura, quare secundum Hypocratem, qui continuò vescitur cibis non adeò bonis, melius ei prosunt, quàm boni inaffueti. Itaque consuetudo debet paulatim introduci, cum quibusdam remediis ad initium adhibitis, sic enim stomachus in venenum agendo reparietur; venenum verò agendo, stomachum suis sensim afficiet qualitatibus, reddetq; sibi similem, simile autem in simile ut tale non agit. Potest hic infervire sexus vehemens appetitus & apprehensio, diversitas regionis, nationis, aeris, nam etiam Plutarchus dicit in Perside mala persica venenata esse, quæ tamen apud nos Europæos sapida sunt, ut canit Columella*

*Quæ barbarâ Persis
Miserat, ut fama est, patriis armata
venenis,
Ambrosios præbent succos oblita nocendi.*

QUÆSTIO V.

An vivens toto tempore vitæ amaneat idem, & quomodo?

I.
Omnes partes fluunt & resurgunt.

Difficultatem hanc movet quæstio præcedens, nam quia ibi dixi viventis partes tam spermaticas, utpote quæ sunt ejusdem rationis, cum nutrimentalibus, & eodem modo, ac semper nutrimento indigent, quàm solidas, ut sunt ossa, ac nervi (contra Arriagam, asserentem ossa, postquam ad statum certum pervenerint, eorum poros claudi, ac consequenter non amplius sugere alimentum) fluere atque resfluere, nam par utrobique est ratio; & licet ossa multum exsiccentur, hoc tamen non probat, quin adhuc fluant, quàmvis non ita facile, ob majorem resistentiam, ut tam citò advertatur sicut in aliis partibus fluxibilibus, alioquin si post determinatum incrementi tempus non essent fluxibiles, essent diversæ rationis à seipsis, quando erant fluxibiles. Hinc itaque oritur difficultas, quæ nec Magistrum, nec Henricum premit, utpote cum prior absolutè, posterior quoad formam neget aliquid in nutritione acquiri, adeoque ratione formæ idem manet toto tempore, nobis tamen incumbit resolvere, quomodo possit idem vivens numero permanere, cum fortè omnes partes fluxerint, & aliæ refluverint, nec idem numero esse possit, nisi sint partes eadem numero, & maxime

hoc urget in anima vegetativa, & sensitiva, ubi dicebam, tam novam materiam, quàm novam formam acquiri. Ad quod

Dico primò: *Non bene salvatur identitas ejusdem viventis, quod idem numero sit, per æquivalentiam partium.* Est contra Joannem à S. Thoma, Pontium, &c. asserentes, licet in fine nulla pars viventis maneret, quæ fuit in principio, quia tamen hæc partium mutatio valde successiva fit, & per longum tempus, modò secundum unam, modò secundum alteram partem, & quia pars adgenita similis est parti corruptæ, idem censetur, prout solemus dicere eundem fluvium, quàmvis secundum partes varietur, & navis eadem dicitur, licet modò manus, cras temo, postea puppis, ac iterum tabula, post tabulam mutetur.

Probatur Conclusio: Quia qualiter manent partes in toto, taliter manent ipsum totum idem, quia sicut non dicitur totum, nisi propter partes, ita non dicitur idem totum, nisi per partes easdem; ergo si non manent partes, nisi per æquivalentiam, non manebit, nisi totum per æquivalentiam, & consequenter non idem numero, quod fuit in principio. Confirmatur: Quia alioquin non remaneret eadem accidentia numero, sed solum per æquivalentiam; quia non maneret idem substantium, quod tamen falsum esse patet, nam cicatrix graviter inflata in aliqua parte, in principio vitæ, remanet eadem usque ad finem vitæ.

Dico secundò: *Identitas numerica ejusdem viventis toto tempore vitæ non potest melius salvari, quàm quod licet partes solidiores, & principales ex magna parte fluant, ex magna parte tamen manent.* Ita Maftrius, qui probat eodem d. 44. q. 1. M. ubi ait, multas partes fluere in vita hominis, & multas redire, ergo si patisset nullam partem manere eandem per totam vitam, non dixisset multas fluere, sed omnes: ergo si manent ratione illarum congruentiarum dicitur manere idem vivens toto tempore vitæ, quia hic modus bene, & nullus alius melius rem hanc explicat; ergo.

Dices: A partibus durioribus permanentibus non potest dici idem numero vivens, utpote quia longè pauciores sunt, quàm illæ, quæ fluxerunt, & refluverunt, & denominatio semper fit à majori & principaliori, qualia sunt membra fluentia, cor, hepar, & cerebrum similiter in planta plures sunt partes addite, quàm in instanti generationis habebat; ergo non poterit dici idem numero, sed debet dici omnino diversum. Respondeo, quàmvis in vivente non inveniatur tam perfecta unitas, sicut in spiritalibus, adhuc tamen est vera unitas, licet cum aliqua mutatione, neque ex hoc, quod longè plures partes fluentes, idè vivens diversum dici debet, nam principales plures sunt, ut nervi, ossa, cartilagine, cutis, cerebrum, quæ secundum plures partes manent, quàm fluentes minus principales, ut caro, quæ non ita principaliter ad conservationem viventis pertinet, quia plures homines inveniuntur quasi excarnes, non tamen exolles, vel sine nervis, idè fit ab istis denominatio, quia permanent, non

non verò ab illis. In plantis non nego, quin fit minor unitas, quam in aliis viventibus, quia etiam imperfectiori vivunt vità, quam cetera viventia, ex divisione enim plantarum duo numero diversa viventia fiunt, si ramus præscindatur, non sic in aliis viventibus. Denique non debet fieri comparatio inter vivens, ut est in principio genitum, & in fine vitæ, sic enim patet, quòd valde excedat partes, sed comparari debet, ut est in fine vitæ, ad se ipsum in tempore augmenti, nam sic apparebit vivens in fine vitæ habere easdem ferè partes duriores, quas tempore incrementi acquisivit.

QUÆSTIO VI.

De Augmentatione, & Accretione.

Multipliciter Sumi potest augmentatio, primò enim sumitur pro quacunq[ue] mutatione, quomodocunq[ue] facta, in quocunq[ue] genere, sive per extensionem, sive per intensiorem, sive in quantitate sive in qualitate, quo sensu dicitur qualitas augeri, & homo crescere in virtutibus & vitiis. Secundo assumitur pro accretione & augmentatione, quæ corpora absque additione alicujus substantiæ propriæ augentur, & hæc propriè dicitur rarefactio, de qua quæstione sequenti. Tertiò sumitur pro actione, quæ corpora aliqua augentur per additionem alicujus substantiæ, quæ tamen additio fiat à causa extrinseca, ut cum aquæ superfunditur aqua, vinum vino, &c. Quartò denique, prout de ea nos hic agimus, quando vivens per principium intrinsecum alimenti conversivum augetur, ad quam plura solent concurrere, nam primò extenduntur partes viventis, quoad omnes dimensiones, per quam aperiuntur partium pori, quæ distensione facta egreditur ex venis capillaribus sanguis, ubi decoquitur, deinde fit conversio alimenti in substantiam aliti, quæ est nutritio, quartò fit acquisitio partialis quantitatis, & ultimò consequitur illa extensio ad majorem Locum occupandum, de quibus queritur, in quam actione consistat augmentatio, & quomodo à nutritione distinguatur? Quæ breviter, more solito, expediam. Unde

Dico 1. Accretio realiter distinguitur à nutritione, sive sumatur in ratione actionis, sive in ratione mutationis. Ita Scotus in 4. d. 44. q. 1. Estque clara mens D. Augustini Cath. 21. capite. Probatur ex Scoto cit. sub. lit. N. ubi ponit ipsas, quantum est ex se, separabiles, quia nutritio est solum propter imperfectionem ad restaurandum scilicet deperditum, ideò per accidens solum à natura intenditur, augmentatio verò est propter perfectionem acquirendam, debitam scilicet quantitatem cuicunq[ue] toti à natura determinatam, quæ adhuc esset, etsi non esset nutritio. In quacunq[ue] ergò, inquit Scotus, nutritione usque ad terminum augmentationis aliquid præcisè convertitur, propter nutritionem scilicet, ut restaretur illud, quod fluxit, aliquid autem propter augmentationem, scilicet ut acquiratur quantitas debita, etsi nihil fluxisset. Quare nutritio in ratione actionis est acquisitio novæ partis substantialis

in gratiam partis defluxæ, augmentatio verò in ratione actionis est productio partis novæ quantitatis in gratiam naturæ debitæ. Confirmatur: Quia termini utriusque realiter distinguuntur, nutritionis enim est substantia, augmentationis quantitas; ergò.

Opponitur Conclusioni **Authoritas** Aristotelis I. Gen. t. 41. dicentis: *Differunt nutrimentum & augmentatio ratione. Nutrimentum augmentatiõni idem quid est; Tum ratio, sicut se habet quantitas totalis in substantia generata, ita se habet quantitas partialis respectu substantiæ partialis, sed quantitas totalis producitur in generatione eadem actione, quæ producitur substantia sine nova mutatione; ergò & quantitas partialis in acquisitione substantiæ per nutritionem, adeoque augmentatio non distinguitur, sive in ratione mutationis, sive in ratione actionis à nutritione: Probatur minor; quia ideò non datur motus ad relationem, quia acquiritur relatio ex sola productione fundamenti & termini, ergò si quantitas acquiritur per acquisitionem substantiæ, non debet ad eam dari nova actio & mutatio. Verumtamen ad Aristotelem Respondeo, eum solum velle, quòd potentia nutritiva & augmentativa terminos suos accipiant ex eodem alimento, non verò quòd sint eadem actiones & mutationes, sed quia idem alimentum utrique inservit. Ad rationem Respondeo, negando minorem, quòd scilicet eadem actione producatur substantia & quantitas in generatione, quandoquidem enim quantitas est entitas realiter distincta à substantia, petit distincta actione fieri à substantia, & licet in generatione non sit distincta mutatio, non sequitur, quòd non sit in augmentatione, nam hoc non fit ex eo, quòd non fit terminus ibi præfens, potens terminare motum, sed ex eo, quòd quia subiectum seu compositum non præfuit tempore subprivatione, in augmentatione & est terminus distinctus & subiectum præfuit subprivatione ejus, quando scilicet vivens erat sub minori quantitate. Ad probationem dico, non esse idem de quantitate, & relatione, quia hæc est ens occasionatum à natura, per se non intentum, quantitas verò per se à natura intenditur, ut patet ex verbis Scoti supra relatis.*

Dico 2. Augmentatio non consistit in extensione majori ad locum, sed in acquisitione partialis quantitatis, quæ vivens succedit à minori quantitate ad majorem virtute calorù naturali.

Probatur prima pars: Ex Aristotele 5. Phys. afferente, augmentationem esse morum ad quantitatem; ergò augmentatio non consistit in extensione, sive terminetur ad locum, sive ad raritatem, cum nec locus, nec raritas ad prædicamentum quantitatis spectent. Confirmatur; nam extensio localis est effectus augmentationis; nam hæc causalis vera est: ideò vivens majorem occupat locum, quia est augmentatum, non verò ideò est augmentatum, quia majorem occupat locum, nam per rarefactionem majorem quis occupat locum, & tamen propriè, & verè non est augmentatus, unde si Aristoteles dicere videretur, prout 4. Phys. t. 63. ab adversariis citatur, tanquam asserens,

III. Obicitur Aristoteles

Et etiam ex ratione

Solvitur obiectio ex Aristotelis autoritate & ex ratione.

IV. Augmentatio consistit in partiali acquisitione quantitatis.

I. Multipliciter sumitur augmentatio

Prout enim dicitur in augmentatione

II. Augmentatio distinguitur à nutritione